

Биология

PISAга багытталган тест

8 - класс

<p>Оң тараптагы текстти окуп чыккыла. Берилген маалыматтарга таянып жооп бергиле.</p> <p>1-сууро: Эдвард Дженнер чыныгы чечек оорусун кантип токтотту? Ал...иштеп чыкты.</p> <p>Көп чекиттин ордуна бир гана туура жоопту тандагыла:</p> <p>А) ооруга каршы вакцинаны Б) антителасы бар айбыктыруучу сыворотканы В) плазмдан кан сывороткасын Г) дары препаратты</p>	<p>Вакцинация</p> <p>17-кылымдын ортосуна чейин дээрлик бардык адамдар чечек оорусу менен ооруган. Болжол менен бул оорудан ар бир 12 адам каза болгон. 18-кылымда англис фермерлери уйдун чечеги адамга жугуштуу экендигин, бирок ал аны өлүмгө алып келбей тургандыгын байкашкан. Фермада жаныбарлар менен иштеп, уйдун чечеги менен ооруган жумушчулар, чыныгы чечек менен эч качан оорускан эмес. Дарыгер Эдвард Дженнердин байкагычтыгынын негизинде бул өлүмгө алып келүүчү оору биротоло токтогон.</p>	
<p>Тапшырманын мүнөздөмөсү</p> <ul style="list-style-type: none"> • Баалоонун мазмундук чөйрөсү: жандуу системалар • Баалоонун компетенттүүлүк чөйрөсү: кубулуштарды илимий түшүндүрүү • Контекст: жергиликтүү • Тапшырманын татаалдык деңгээли: төмөнкү (репродуктивдүү) • Тапшырманын форматы: бир туура жооптуу тандоо • Максималдуу упай: 1 • Текшерүү ыкмасы: программа аркылуу 	<p>Баалоо системасы</p>	
	<p>Упай</p>	<p>Критерийдин мазмуну</p>
	<p>1</p>	<p>Туура жооп: 1 (А)</p>
<p>0</p>	<p>Башка жооп же жооп жок</p>	
<p></p>		

<p>Оң тараптагы текстти окуп чыккыла. Берилген маалыматтарга таянып жооп бергиле.</p> <p>2-суроо: Эмне себептен эмделген адамдар чечек оорусу менен оорушкан эмес?</p> <p>Бир гана туура жоопту тандагыла:</p> <p>А) эритроциттер оорунун козгогучтарын алар көбөйгөнгө чейин жеп салат</p> <p>Б) кызыл кан клеткалары аларды ошол замат нейтралдаштырат</p> <p>В) лимфоциттер бул оорунун козгогучтарына каршы антителаларды иштеп чыгат</p> <p>Г) микробдор адамдын дене температурасынын таасиринен улам өлүшөт</p>	<p>Вакцинация</p> <p>Эдвард Дженнер уйдун желининдеги чечек ыйлаакчаларынан чыккан суюктуктан бир аз алып, аны адамдын терисиндеги тытылган жерине сүрткөн. Ооруну жугузган адам чечектин жеңил формасы менен ооруган. Мындай жол менен эмделген адамдар эч качан чечек оорусу менен ооруган эмес.</p> 								
<p>Тапшырманын мүнөздөмөсү</p> <ul style="list-style-type: none"> • Баалоонун мазмундук чөйрөсү: жандуу системалар • Баалоонун компетенттүүлүк чөйрөсү: кубулуштарды илимий түшүндүрүү • Контекст: жергиликтүү • Тапшырманын татаалдык деңгээли: төмөнкү (репродуктивдүү) • Тапшырманын форматы: бир туура жооптуу тандоо • Максималдуу упай: 1 • Текшерүү ыкмасы: программа аркылуу 	<p>Баалоо системасы</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th data-bbox="839 976 1066 1070">Упай</th> <th data-bbox="1066 976 1436 1070">Критерийдин мазмуну</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="839 1070 1066 1173">1</td> <td data-bbox="1066 1070 1436 1173">Туура жооп: 3(В)</td> </tr> <tr> <td data-bbox="839 1173 1066 1272">0</td> <td data-bbox="1066 1173 1436 1272">Башка жооптор же жооп жок</td> </tr> <tr> <td data-bbox="839 1272 1066 1438"></td> <td data-bbox="1066 1272 1436 1438"></td> </tr> </tbody> </table>	Упай	Критерийдин мазмуну	1	Туура жооп: 3(В)	0	Башка жооптор же жооп жок		
Упай	Критерийдин мазмуну								
1	Туура жооп: 3(В)								
0	Башка жооптор же жооп жок								

<p>Оң тараптагы текстти окуп чыккыла. Берилген суроого туура жооп бергиле. 3-суроо: Кайсы ооруларда вакцинаны саят? Бир гана туура жоопту тандагыла: А) жугуштуу ооруларда Б) дарысы жок ооруларга В) тукум кууган ооруларда Г) рак ооруларында</p>	Вакцинация	
<p>Тапшырманын мүнөздөмөсү</p> <ul style="list-style-type: none"> • Баалоонун мазмундук чөйрөсү: жандуу системалар • Баалоонун компетенттүүлүк чөйрөсү: кубулуштарды илимий түшүндүрүү • Контекст: жекече • Тапшырманын татаалдык деңгээли: төмөнкү (репродуктивдүү) • Тапшырманын форматы: бир туура жооптуу тандоо • Максималдуу упай: 1 • Текшерүү ыкмасы: программа аркылуу 	Баалоо системасы:	
	Упай	Критерийдин мазмуну
	1	Туура жооп: 1(А)
	0	Башка жооптор же жооп жок

<p>Оң тараптагы текстти окуп чыккыла. Этилген суроого туура жооп жазгыла. 4-суроо: Эмне себептен сасык тумоого каршы вакцинация биринчи кезекте карыган адамдар менен жаш балдарга жасалышы керек? Бир себебин көрсөткүлө. Өз жообуңарды жазгыла: ----- -----</p>	Вакцинация	
<p>Тапшырманын мүнөздөмөсү</p> <ul style="list-style-type: none"> • Баалоонун мазмундук чөйрөсү: жандуу системалар • Баалоонун компетенттүүлүк чөйрөсү: табигый-илимий изилдөө ыкмаларын колдонуу • Контекст: глобалдык • Тапшырманын татаалдык деңгээли: орто (продуктивдүү) • Тапшырманын форматы: кенен(толук)жооп берүү • Максималдуу упай: 2 • Текшерүү ыкмасы: эксперт аркылуу 	Баалоо системасы:	
	Упай	Критерийдин мазмуну
	2	Туура жообу: Жаш балдар менен карыган адамдарда иммунитет бир топ алсыз болот.
	1	Жоопто иммунитет тууралуу айтылбаса
	0	Башка жооп же жооп жок

Оң тараптагы текстти окуп чыккыла.

Берилген суроого туура жооп бергиле.

5-суроо: Төмөндө аллергия жана сасык тумоо ооруларынын белгилери берилген. Алардын кай бирлери сасык тумоого да, аллергияга да тиешелүү болсо, айрымдары тек гана сасык тумоого гана тиешелүү. Оорунун белгилеринин ичинен тек гана сасык тумоого тиешелүүлөрүн тандагыла:

Бардык туура жоопторду белгилегиле:

- А) мурундан суунун агышы
- Б) мурундун бүтөлүшү
- В) чүчкүрүү
- Г) көздөн жаштын агышы
- Д) температура
- Е) булчуңдардын оорушу

Вакцинация

Айнура жолдо бара жатып дос кызына жолугуп калды. Ал мурдун тартып, кайра-кайра чүчкүрүп жаткан. Бул аллергиянын белгилерине окшош эле. Бирок, дос кызы Айнурага сасык тумоо болуп жаткандыгын жана ага да жугуп калышы мүмкүн экендигин эскертти.

Тапшырманын мүнөздөмөсү

- Баалоонун мазмундук чөйрөсү: жандуу системалар
- Баалоонун компетенттүүлүк чөйрөсү: кубулуштарды илимий түшүндүрүү
- Контекст: жекече
- Тапшырманын татаалдык деңгээли: жогору (креативдүү)
- Тапшырманын форматы: бир нече туура жооптуу
- Максималдуу упай: 2
- Текшерүү ыкмасы: эксперт аркылуу

Баалоо системасы

Упай	Критерийдин мазмуну
2	Туура жооп: 5,6 (Д,Е)
1	Бир гана туура жооп тандалса же бир туура жооп, экинчиси туура эмес жооп болсо
0	Башка жооптор же жооп жок